

การศึกษาความจำเป็นต่อการใช้แรงงานต่างด้าวในกิจการรับเหมาก่อสร้าง

โครงการบ้านจัดสรร เขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

กรณีศึกษา : ราคาขายบ้าน 3.5 - 8.5 ล้านบาท

THE STUDY IS NECESSARY TO USE FOREIGN WORKERS EMPLOYED IN CONSTRUCTION

HOUSING PROJECTS IN BANGKOK AND ITS VICINITY

A CASE STUDY: HOUSE'S PRICE 3.5 - 8.5 MILLIONBAHH

ยุทธนา ประทุมโพธิ์

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานก่อสร้าง

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในรูปแบบของแบบสอบถาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความจำเป็นต่อการใช้แรงงานต่างด้าวในกิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรซึ่งแรงงานต่างด้าวทั้งหมดที่ทำงานอยู่ในโครงการบ้านจัดสรรคือแรงงานต่างที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายทั้งหมด ในปัจจุบันได้รับการขึ้นทะเบียนและทำงานเป็นแรงงานเป็นการชั่วคราว เมื่อผู้ศึกษาได้สำรวจพบว่าแรงงานที่ทำงานในโครงการบ้านจัดสรรในปัจจุบันเป็นแรงงานต่างด้าวเป็นส่วนใหญ่ซึ่งมีประมาณร้อยละ 63 ของแรงงานทั้งหมด และเป็นแรงงานคนไทยเพียงร้อยละ 37 ซึ่งแรงงานคนไทยกระจายทำงานอยู่ทุกประเภทงานที่มีอยู่ในประเภทงานของงานก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรร แรงงานคนไทยขึ้นชอบที่จะทำงานที่ใช้ทักษะ ความรู้และประสบการณ์มากกว่างานที่ใช้กำลัง แรงงานคนไทยที่ทำงานอยู่ในงานประเภทใช้กำลังมีแผนที่จะหยุดและเลิกทำงานชนิดนั้นๆ ในเวลาอันใกล้ ดังนั้น ในอนาคตค่าร้อยละของแรงงานคนไทยที่ทำงานในโครงการบ้านจัดสรรก็จะมีแนวโน้มลดลง ค่าร้อยละของแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในโครงการบ้านจัดสรรก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่าแรงงานคนไทยและแรงงานต่างด้าวลดลงด้วยกันส่งผลให้ผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรขาดแคลนแรงงานเป็นอย่างมาก และในขณะที่แรงงานก่อสร้างคนไทยลดลง ผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้แรงงานต่างด้าวทำงานใน

โครงการบ้านจัดสรรในเขตกรุงเทพและปริมณฑล โดยหาวิธีการบริหารแรงงานด้วยวิธีการต่างๆ เช่นการจ้างเหมาช่วง การจ่ายค่าแรงทุกสัปดาห์ การจ่ายค่าแรงที่ตรงเวลา เป็นต้น เพื่อรักษาจำนวนแรงงานที่มีอยู่ไว้ให้นาย ส่วนแรงงานที่ต่างดาวที่น่าจะทดแทนแรงงานไทยหรือเหมาะกับการทำงานในโครงการบ้านจัดสรรมีอยู่เพียง 2 สัญชาติ คือ แรงงานต่างดาวสัญชาติพม่าที่ขึ้นชอบและถนัดงานที่ใช้ทักษะ ประสบการณ์ความละเอียดเรียบร้อย เช่น งาน ก่ออิฐฉาบปูน งานทาสี เป็นต้น และแรงงานต่างดาวสัญชาติกัมพูชาที่อดทนต่องานหนัก ไม่เลือกงาน และเรียนรู้งานได้เร็ว เป็นต้น

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันวงการอุตสาหกรรมก่อสร้างของประเทศไทย ทรัพยากรหลักที่จะช่วยให้การดำเนินธุรกิจก่อสร้างลุล่วงไปได้ นั่น จะประกอบไปด้วย คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ (Material) เครื่องจักร (Machine) การบริหารจัดการ (Management) และทรัพยากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในส่วนทรัพยากรคน (Man) จะประกอบไปด้วยบุคลากรหลายตำแหน่งตามสายงานของแต่ละวิชาชีพ ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารโครงการ ฝ่ายปฏิบัติการ และรวมจนถึงแรงงานก่อสร้าง ทั้งนี้จำนวนบุคลากรของแต่ละระดับย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานก่อสร้าง (Productivity) รวมถึงประสิทธิผลของงานก่อสร้าง (Efficiency) โดยโครงการก่อสร้างที่ถือว่าสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดีจะมีองค์ประกอบ 3 ส่วนประกอบหลัก คือ เวลา (Time) ต้นทุน (cost) และผลงานที่ได้คุณภาพตรงใจเจ้าของโครงการ (Quality) เช่น ถ้าโครงการก่อสร้างใดดำเนินไปตามเวลา ใกล้เคียงตามงบประมาณที่วางไว้ พิจารณาว่าโครงการนั้นประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ โครงการบ้านจัดสรรก็เช่นกันคือมีความต้องการทรัพยากรต่างที่จะช่วยขับเคลื่อนการดำเนินโครงการให้สำเร็จลุล่วงไปได้ไม่ต่างจากโครงการก่อสร้างแบบอื่นๆ แต่ลักษณะการจัดการทรัพยากรคน (Man) ของโครงการก่อสร้างบ้านจัดสรรที่นิยมปฏิบัติคือ โครงการบ้านจัดสรรจะจัดทีมงานบริหารโครงการและจัดจ้างผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างทั่วไปให้เป็นผู้รับเหมาดำเนินการก่อสร้างหรือผลิตผลงาน ในโครงการก่อสร้างบ้านจัดสรรหนึ่งโครงการจะมีบริษัทรับเหมาก่อสร้างหนึ่งบริษัทหรือหลายบริษัทก็ได้ แล้วแต่นำขนาดของโครงการหรือแนวทางการบริหารโครงการของฝ่ายเจ้าของโครงการ และความสามารถในการรับงาน ผลิตผลงานของบริษัทรับเหมาก่อสร้างเอง

จากการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและการขยายตัวของจำนวนประชากรในประเทศไทยตามสถานการณ์ในปัจจุบัน ทำให้แนวโน้มของการมีครอบครัวขนาดเล็กที่มีจำนวนคนในครอบครัว 2-4 คน เพิ่มขึ้นมากขึ้น

ส่งผลให้ความต้องการมีที่พักอาศัยขยายตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็วดังจะเห็นได้จากการที่มีโครงการก่อสร้างหมู่บ้านจัดสรร หรือโครงการก่อสร้างคอนโดมิเนียมเกิดขึ้นมากมายทั้งภายในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ก่อให้เกิดการแข่งขันอย่างเข้มข้นในภาคธุรกิจตามมา

ผู้รับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรร ส่วนใหญ่จะประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานก่อสร้างเกือบทุกกิจกรรมของงานก่อสร้าง ซึ่งแรงงานก่อสร้างนั้นเป็นส่วนที่ผลิตผลงานออกมาโดยตรงจึงส่งผลทำให้ผู้รับเหมาก่อสร้างส่งมอบงานให้โครงการบ้านจัดสรรได้ไม่ทันตามกำหนดซึ่งทำให้มีผลกระทบหรือความเสียหายตามมาอีกมากมาย ดังตัวอย่าง เช่น การก่อสร้างที่ล่าช้าทำให้โครงการบ้านจัดสรรเปิดตัวขายไม่ทันหรือไม่เป็นไปตามกำหนด ทำให้โครงการสูญเสียโอกาสในการทำยอดขาย อีกทั้งยังสูญเสียส่วนแบ่งทางการตลาดที่มีการแข่งขันกันที่เข้มข้น ผลในด้านสัญญาจ้างก่อสร้าง (Contract) คือผู้รับเหมาต้องถูกปรับเนื่องจากงานล่าช้าและโครงการบ้านจัดสรรขอคืนงานหรือยึดงานก่อสร้างทำให้ผู้รับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรขาดทุนและเสื่อมเสียชื่อเสียง และอีกผลกระทบที่ลึกไปกว่าคือเมื่อผู้รับเหมาทำงานล่าช้า งวดงานที่จะส่งและได้เงินนำมาหมุนเวียนในกิจการไม่มี จึงเกิดผลกระทบต่อการจ่ายเงินเดือนพนักงาน ค่าแรงคนงาน ค่าวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการก่อสร้าง

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโดยเฉพาะในส่วนของโครงการบ้านจัดสรร ส่วนหนึ่งเนื่องจากนโยบายที่ดีของภาครัฐในด้านการยกระดับการศึกษาในปัจจุบันคนไทยส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นเป็นจำนวนมากขึ้นจึงไปประกอบอาชีพอื่นๆ ที่ดีกว่างานก่อสร้างและกระแสนโยบายภาครัฐที่ชี้แนะทางพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “เศรษฐกิจพอเพียง” สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงและประกอบอาชีพในภูมิลำเนาของตน ทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานจากต่างจังหวัดเข้าสู่เมืองลดลงไปด้วย ยิ่งในปัจจุบันผลิตจากยางพารามีราคาสูงขึ้นและการทำสวนยางพาราที่ไม่ได้มีวงจำกัดแค่ในภาคใต้ของไทย แต่สามารถทำสวนยางพาราได้ทั้งในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีแรงงานก่อสร้างจำนวนมากอาศัยอยู่ แรงงานก่อสร้างส่วนใหญ่ได้หันไปทำสวนยางพาราหรือรับจ้างในสวนยางพาราแทนการที่เดินทางจากภูมิลำเนาเข้าสู่เมืองเพื่อรับจ้างทำงานก่อสร้าง

ปัญหาการขาดแคลนแรงงานคนไทยในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างดังกล่าวข้างต้น ถูกทดแทนด้วยแรงงานต่างด้าวบริเวณประเทศข้างเคียงกับประเทศไทย ชนกลุ่มน้อยไม่มีสัญชาติ และในประเทศอื่นๆ มีทั้งแรงงานการขอเข้ามาทำงานในประเทศไทยแบบถูกกฎหมาย แรงงานลักลอบเข้าเมืองมาทำงานแบบผิดกฎหมายแต่

คณะรัฐมนตรีมีมติให้ลงทะเบียนขอใบอนุญาตทำงานถูกกฎหมาย และแรงงานลักลอบเข้าเมืองแบบผิดกฎหมายและไม่มีใบอนุญาตทำงานเป็นแรงงานแฝงที่ทำงานในโครงการก่อสร้างบ้านพักอาศัย 2 ชั้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาหาอัตราส่วนของแรงงานก่อสร้างคนไทยกับแรงงานต่างด้าวในกิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาหาอัตราส่วนของแรงงานต่างด้าวสัญชาติต่างๆ และแรงงานต่างด้าวไม่มีสัญชาติ ในกิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล
3. เพื่อศึกษาความสามารถ ความถนัด ความเหมาะสมกับงานของแรงงานประเภทต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกใช้แรงงานให้เหมาะสมกับประเภทของงานก่อสร้างในกิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล
4. เพื่อศึกษาความจำเป็นต่อการใช้แรงงานต่างด้าวสัญชาติต่างๆ และแรงงานต่างด้าวไร้สัญชาติในกิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล
5. เพื่อศึกษาความต้องการเพิ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติต่างๆ และแรงงานต่างด้าวไร้สัญชาติในกิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาข้อมูลแรงงานก่อสร้างในโครงการก่อสร้างบ้านจัดสรร จะทำการศึกษาข้อมูลด้านจำนวนแรงงานที่เป็นคนไทย แรงงานต่างด้าวสัญชาติต่างๆ แรงงานต่างด้าวไร้สัญชาติ ที่ได้รับใบอนุญาตทำงานถูกกฎหมาย และความสามารถ ความถนัด ความเหมาะสมกับงานประเภทต่างๆ ที่ผู้รับงานก่อสร้างประเภทโครงการบ้านพักอาศัยในโครงการบ้านจัดสรร นิยมใช้งานแรงงานต่างด้าวสัญชาติต่างๆ แรงงานต่างด้าวไร้สัญชาติ ที่ได้รับใบอนุญาตทำงานถูกกฎหมาย และศึกษาถึงความจำเป็นและความต้องการเพิ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติ

ต่างๆ แรงงานต่างด้าวไร้สัญชาติ ที่ได้รับใบอนุญาตทำงานถูกกฎหมายที่จะนำมาทดแทนแรงงานคนไทย หรือนำมาทดแทนจำนวนแรงงานที่ขาดแคลนในกิจการรับเหมาก่อสร้าง โครงการบ้านจัดสรรเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ต่อไป

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้

ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษานี้ได้กำหนดศึกษาในพื้นที่โครงการบ้านจัดสรรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และราคาขายบ้าน 3.5 - 8.5 ล้านบาท โดยผู้ซื้อบ้านพร้อมเช่าอยู่

ขอบเขตด้านเนื้อหาประกอบด้วย 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษาข้อมูลจากผู้ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรร ในด้านจำนวนแรงงานคนไทย จำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า จำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว จำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา จำนวนแรงงานต่างด้าวไม่มีสัญชาติ เพื่อหาสัดส่วนแรงงานที่ปฏิบัติงานในโครงการบ้านจัดสรรในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล การจัดงานให้คนงานทำงาน การจัดให้แรงงานทำงาน และความต้องการใช้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า แรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา แรงงานต่างด้าวไม่มีสัญชาติ ที่ปฏิบัติงานในโครงการบ้านจัดสรรในเขตกรุงเทพฯ

ส่วนที่ 2 ศึกษาในด้านความสามารถ ความถนัด แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า แรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา แรงงานต่างด้าวไม่มีสัญชาติ ที่ปฏิบัติงานในโครงการบ้านจัดสรรในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลและศึกษาความชื่นชอบหรืออยากที่จะปฏิบัติงานที่แรงงานมีความสนใจเพื่อพัฒนาฝีมือของแรงงานเอง

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้คือ ผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรรในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวน 20 ผู้ประกอบการ และศึกษาด้านความชื่นชอบหรืออยากที่จะปฏิบัติงานที่แรงงานมีความสนใจเพื่อพัฒนาฝีมือตนเองโดยศึกษาจากจำนวน 10 ตัวอย่างแรงงานของ 20 ผู้ประกอบการ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาค้างนี้มุ่งเน้นการศึกษาในเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลของปริมาณคนงานในธุรกิจรับเหมาโครงการบ้านจัดสรร สักส่วนแรงงานคนไทย และแรงงานต่างด้าวสัญชาติต่างๆ ตลอดจนการจัดงานให้แรงงานทำงาน และความต้องการเพิ่มจำนวนแรงงานของผู้ประกอบการ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามส่วนของผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรร และแบบสัมภาษณ์ส่วนของแรงงานต่างด้าว โดยแบบสอบถามในเก็บรวบรวมข้อมูลในค้างนี้จะเป็แบบสอบถามแบบปลายปิด (Closed-Ended Question) และปลายเปิด (Open-Ended Question) โดยผู้ศึกษาได้ทำการเก็บข้อมูลตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ระบุไว้ในข้อ 2

การวิเคราะห์ผลการศึกษา

ข้อมูลจากผู้ประกอบการกิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรร ในด้านการขาดแคลนแรงงาน ความต้องการใช้แรงงาน

การสำรวจข้อคิดเห็นในด้านการขาดแคลนแรงงานคนไทยในกิจการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรรของผู้ประกอบการทั้งหมด 20 ตัวอย่าง พบว่า

19 จาก 20 ผู้ประกอบการกิจการฯ ให้ข้อมูลว่าในปัจจุบันแรงงานคนไทยในกิจการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรรของคนขาดแคลนเป็นอย่างมาก ซึ่งแรงงานคนไทยนั้นมีความสำคัญที่สุด เนื่องจากเป็นแรงงานที่มีทักษะและฝีมือในการทำงานสูงที่สุดในกลุ่มแรงงานก่อสร้างทุกสัญชาติในกิจการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรร ประกอบกับการสื่อสารหรือการสั่งงานระหว่างหัวหน้างานกับแรงงานก็ง่ายเป็นไป

โดยง่าย เกิดการทำงานที่ผิดพลาดเนื่องจากขั้นตอนการสั่งงานน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับคำสั่งงานกับกับกลุ่มแรงงานต่างด้าว แรงงานคนไทยสามารถทำงานได้ในทุกหมวดของงานในกิจการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรร การขาดแคลนแรงงานคนไทยจึงขาดแคลนทุกหมวดของงาน หากมีแรงงานมากก็สามารถรับงานเพิ่มหรือขยายงานก่อสร้างได้มากขึ้นตามจำนวนคนงาน เนื่องจากในโครงการบ้านจัดสรรมีงานรองรับอยู่มาก ในสถานการณ์ปัจจุบันผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรรรับงานได้น้อยก็เนื่องจากมีแรงงานก่อสร้างน้อย

16 จาก 20 ผู้ประกอบกิจการฯ ให้ข้อมูล ในปัจจุบันกิจการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรร แรงงานคนไทย 80-90 เปอร์เซ็นต์ จากจำนวนแรงงานที่เหลือในกิจการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรร ไม่ทำงานเป็นแรงงานรายวัน ไม่รับค่าตอบแทนเป็นรายวัน แต่จะทำงานและรับค่าแรงจากการทำงานแบบเหมาช่วงตัดตอนเป็นงาน โดยวิธีการเหมาเฉพาะค่าแรง หรือวิธีการเหมารวมทั้งค่าวัสดุและค่าแรงขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างผู้ประกอบการกับแรงงานจะตกลงกัน ซึ่งผู้ประกอบการก็ยินยอมพร้อมใจเนื่องจากราคางานแต่ละงานที่ได้รับจากโครงการบ้านจัดสรรเป็นราคางานที่ต่ำ ดังนั้นการควบคุมค่าก่อสร้างแบบเหมาช่วงตัดตอนเป็นวิธีที่ทำให้ผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรรสามารถทราบงบประมาณค่าก่อสร้าง และควบคุมให้อยู่ในงบประมาณได้ง่ายที่สุด การควบคุมงานก็สะดวกที่สุดคือตรวจสอบคุณภาพของงานอย่างเดียวโดยการตรวจสอบงานให้เป็นความต้องการของโครงการหรือเจ้าของงาน ส่วนการเร่งงานนั้นแรงงานเองจะเร่งการทำงานเองอยู่แล้วเพราะยังทำงานเร็วและได้ปริมาณมากก็จะได้ค่าตอบแทนมากขึ้นตามไปด้วย ส่วนงานที่แรงงานคนไทยเหมาช่วงตัดตอน เช่น งานระบบไฟฟ้า งานประปาและสุขาภิบาล งานเชื่อมเหล็กโครงหลังคา งานปูกระเบื้อง งานติดตั้งบัวปูนปั้น งานขนเศษขยะ เป็นต้น

12 จาก 20 ผู้ประกอบกิจการฯ ให้ข้อมูล การขาดแคลนแรงงานคนไทยในงานระบบ คือ งานระบบไฟฟ้า และงานระบบประปาและสุขาภิบาล เนื่องงานระบบดังกล่าวเป็นงานที่ไม่ได้มีงานทำทุกวันผู้รับเหมาตัดตอนงานระบบจึงไม่ได้อยู่ประจำ และรับงานได้หลายที่ แต่ในการทำงานแต่ละที่ผู้รับเหมาตัดตอนงานระบบจะต้องเข้าทำงานในแต่ละช่วงให้ตรงตามนัดหมายจากผู้รับเหมาหลักหรือผู้ประกอบการ หากผู้รับเหมาตัดตอนงานระบบเข้าทำงานไม่ตรงตามวันนัดหมายจากผู้รับเหมาหลักหรือผู้ประกอบการก็จะส่งผลให้งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องเกิดความล่าช้าตามไปด้วย และส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการส่งผลงานของผู้ประกอบการ

2. หากมีแรงงานไทยกับแรงงานต่างด้าวให้เลือกตามสะดวก ผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรรจะเลือกจ้างแรงงานใด พบว่า

16 จาก 20 ผู้ประกอบกิจการฯ จะจ้างแรงงานต่างด้าว โดยมีเหตุผลคือ แรงงานต่างด้าวมีความขยันขันแข็ง และสู้งานทนแดดฝนมากกว่าแรงงานคนไทย การควบคุมงาน การสื่อสารหรือการสั่งงานจะทำโดยการจัดกลุ่มให้ทำงานเป็นทีมและสั่งงานผ่านหัวหน้าทีมซึ่งก็ได้ผลดี แรงงานต่างด้าวไม่หยุดงานบ่อยและไม่มีเทศกาลหรือฤดูกาลเก็บเกี่ยวจึงทำให้ผู้ประกอบการไม่ขาดแคลนแรงงานในช่วงเทศกาลต่างๆ หรือฤดูกาลเก็บเกี่ยว หากมีแรงงานต่างด้าว แรงงานคนไทยยังมีปัญหาเรื่องของการเมาสุราอาละวาดและการเปลี่ยนงานบ่อยอีกด้วย

4 จาก 20 ผู้ประกอบกิจการฯ จะจ้างแรงงานคนไทย โดยมีเหตุผลคือ แรงงานคนไทยมีทักษะและมีฝีมือในการทำงานในกิจการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรรอยู่แล้ว การควบคุมงาน การสื่อสารหรือการสั่งงานเป็นไปด้วยความสะดวก การโยกย้ายหน่วยงานหรือการเดินทางไปทำงานหรือเก็บงานตามที่ต่างๆ ไม่มีปัญหาเรื่องของการเดินทาง หากเป็นแรงงานต่างด้าวจะต้องทำเอกสารให้เรียบร้อย หากไม่เรียบร้อยหรือผิดกฎหมายก็จะได้รับโทษหนัก

11 จาก 16 ผู้ประกอบกิจการฯ ที่เลือกจ้างแรงงานต่างด้าวเป็นทางเลือกแรก จะจ้างทั้งแรงงานคนไทยและแรงงานต่างด้าว โดยมีเหตุผลว่าแรงงานที่ทำงานในกิจการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรรมีจำนวนลดลงตลอดเวลา ดังนั้นจึงไม่ควรเลือกแรงงานกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งด้วยการแบ่งเป็นสัญชาติ ในสถานการณ์ในปัจจุบันควรใช้วิธีการบริหารจัดการแรงงานแทนการเลือกใช้แรงงาน โดยการจัดคนให้เหมาะกับงาน หรือหางานให้เหมาะสมกับคน โดยในเบื้องต้นจะจัดงานโดยให้แรงงานคนไทยทำงานที่ต้องใช้ทักษะและฝีมือ เช่น งานติดตั้งบานประตูหน้าต่าง งานติดตั้งบันได งานปูกระเบื้อง งานระบบไฟฟ้าและงานระบบประปา สุขาภิบาล ส่วนกลุ่มคนงานต่างด้าวนั้นจะแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ถ้าเป็นแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าและแรงงานต่างด้าวไร้สัญชาติจะเบื้องต้นจะจัดให้ทำงานก่ออิฐฉาบปูน และงานทาสีอาคาร แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชาเบื้องต้นจะจัดให้ทำงานโครงสร้าง เช่น คัดเหล็ก เข้าแบบโครงสร้าง เทคอนกรีต และงานก่ออิฐฉาบปูน

จำนวนแรงงานรวมทุกสัญชาติที่ใช้ในกิจการของท่านมีแนวโน้มอย่างไร พบว่า

16 จาก 20 ผู้ประกอบกิจการฯ รับหมาก่อสร้างบ้านพักอาศัยในโครงการบ้านจัดสรรกล่าวในทิศทางเดียวกัน คือ จำนวนแรงงานรวมทุกสัญชาติในกิจการลดลงอย่างต่อเนื่องและมีอัตราการหมุนเวียนเข้าออกมากกว่าเดิม อัตราดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี กล่าวคือหาแรงงานที่ประจำกับผู้ประกอบการแห่งใดแห่งหนึ่งเป็นระยะเวลาสั้นๆ ยากมากขึ้น ซึ่งเป็นผลเสียต่อผู้ประกอบการอย่างมาก ปัญหาดังกล่าวจะนำไปสู่การขาดแคลนแรงงาน คุณภาพของงานไม่ดีเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงแรงงานบ่อย ส่งงานมอบงานไม่ทันตามกำหนดเวลา สู้ต้ายประสบปัญหาการขาดทุนหรือการถูกยึดงาน

2 จาก 20 ผู้ประกอบกิจการฯ รับหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรร มีจำนวนคนงานรวมทุกสัญชาติคงที่ อัตราการหมุนเวียนเข้าออกมีน้อย เนื่องจากมีการบริหารงานในด้านการเงินในให้คนงานสามารถเบิกเงินได้ทุกสัปดาห์ คือ ในเย็นวันเสาร์

2 จาก 20 ผู้ประกอบกิจการฯ รับหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรร มีจำนวนคนงานรวมทุกสัญชาติเพิ่มขึ้น อัตราการหมุนเวียนเข้าออกมีน้อย เนื่องจากรับงานน้อยและใช้แรงงานคนไทยเป็นส่วนใหญ่และแรงงานกับผู้ประกอบกิจการรับหมามีความเกี่ยวพันเป็นญาติและรู้จักเป็นการส่วนตัวมาก่อน ด้านการบริหารการเงินมีการจ่ายค่าแรงคนงานทุก 15 วัน ตรงตามกำหนดทุกครั้ง จึงยังไม่เกิดปัญหาในด้านแรงงาน

สาเหตุที่ท่านเลือกใช้แรงงานต่างด้าว พบว่า

18 จาก 20 ผู้ประกอบกิจการฯ รับหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรรที่จัดจ้างแรงงานต่างด้าวให้สาเหตุตรงกัน ปัจจัยที่ทำให้เลือกจ้างแรงงานต่างด้าวเริ่มต้นด้วยการขาดแคลนแรงงานคนไทยที่ใช้เป็นแรงงานในการประกอบกิจการรับหมาโครงการบ้านจัดสรร ต่อมาจึงได้มาการเปรียบเทียบการทำงานของคนไทยกับแรงงานต่างด้าวในด้านการทำงาน ความรับผิดชอบต่องานที่ทำ รวมถึงฝีมือการทำงาน พบว่า แรงงานมีทั้งข้อดีและข้อเสียต่างกัน แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันเป็นภาวะขาดแคลนแรงงาน จึงไม่เลือกแรงงานด้วยสัญชาติเป็นตัวกำหนด

ท่านเคยจัดฝึกหัดให้งานให้แรงงานต่างด้าวหรือไม่ พบว่า

6 จาก 20 ผู้ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรรมีการจัดฝึกหัดงานให้แรงงานต่างด้าวก่อนทำงานจริง โดย 1 ผู้ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรร มีโรงงานฝึกหัดงานให้แรงงาน 5 ผู้ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรรใช้หน้างานเป็นที่ฝึกหัดงานให้แรงงานที่เหลือไม่เคยจัดให้มีการฝึกหัดงาน

ท่านคิดว่ากิจการรับเหมาก่อสร้างบ้านพักอาศัยในโครงการบ้านจัดสรร แรงงานต่างด้าวสามารถทดแทนแรงงานคนไทยได้หรือไม่ พบว่า

6 จาก 20 ผู้ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรร ให้ข้อมูลแรงงานต่างด้าวสามารถทดแทนแรงงานคนไทยได้ เนื่องจากในปัจจุบันจำนวนแรงงานคนไทยในกิจการมีน้อยและในแนวโน้มในอนาคตแรงงานคนไทยในกิจการรับเหมาก่อสร้างบ้านจัดสรรจะหมดไป

12 จาก 20 ผู้ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรร ให้ข้อมูลในปัจจุบันแรงงานต่างด้าวยังไม่สามารถทดแทนแรงงานคนไทยได้ครอบคลุมทั้งหมด ยังมีงานที่แรงงานต่างด้าวขาดความรู้ความชำนาญ เช่น งานระบบไฟฟ้า งานระบบประปาสุขาภิบาล งานเชื่อมเหล็ก งานโครงสร้างที่มีความซับซ้อน ซึ่งผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรรเตรียมแผนการที่จะฝึกงานให้แรงงานต่างด้าวเพื่อทดแทนแรงงานคนไทย เนื่องจากในปัจจุบันจำนวนแรงงานคนไทยในกิจการมีน้อยและในแนวโน้มในอนาคตแรงงานคนไทยในกิจการรับเหมาก่อสร้างบ้านจัดสรรจะหมดไปเช่นกัน

2 จาก 20 ผู้ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรร ให้ข้อมูลในปัจจุบันแรงงานต่างด้าวจะไม่สามารถทดแทนแรงงานคนไทยได้ โดยมีเหตุผล เมื่อฝึกหัดงานให้กับแรงงานต่างด้าวเพื่อทดแทนแรงงานคนไทยจนมีความชำนาญ แรงงานต่างด้าวจะหาที่ทำงานใหม่เพื่อค่าแรงที่เพิ่มมากกว่าเดิม ทำให้ผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรรจะต้องฝึกหัดแรงงานต่างด้าวใหม่อยู่ตลอดเวลา

แนวทางการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ในกิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรร พบว่า

แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ผู้ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรได้เสนอแนะข้อมูลที่หลากหลาย โดยข้อที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

1. ผู้ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรร ต้องการให้ภาครัฐส่งเสริมการในแรงงานต่างด้าวโดยการจัดให้มีการขึ้นทะเบียนและจัดทำใบอนุญาตทำงานให้มีความถี่มากกว่าเดิม
2. ผู้ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรร ต้องการให้การแจ้งย้ายแรงงานออกนอกพื้นที่สะดวกกว่าปัจจุบัน
3. ผู้ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรร ต้องการให้ภาครัฐส่งเสริมการใช้แรงงานต่างด้าวโดยการจัดหาแรงงานต่างด้าว แนะนำช่วยเหลือให้ทั้งนายจ้างและแรงงานต่างด้าวในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง ได้มีตลาดนัดแรงงาน ในลักษณะคนหางาน งานหาคน เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

1. จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยศึกษาข้อมูลจากผู้ประกอบกิจการฯ พบว่า แรงงานที่ทำงานเป็นแรงงานก่อสร้างในกิจการรับเหมาก่อสร้าง โครงการบ้านจัดสรรเขตกรุงเทพและปริมณฑลส่วนใหญ่เป็นแรงงานต่างด้าวและแรงงานคนไทยมีจำนวนร้อยละ 37 เท่านั้น แต่เมื่อศึกษาข้อมูลการจัดให้แรงงานทำงานของผู้ประกอบกิจการฯ แรงงานคนไทยถูกจัดให้ทำงานในทุกประเภทงาน ซึ่งเป็นภาวะที่ไม่สมดุลและขาดแคลนแรงงานอย่างชัดเจน ดังนั้น กิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรร เขตกรุงเทพและปริมณฑลราคาขายบ้าน 3.5 - 8.5 ล้านบาท จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้แรงงานต่างด้าวเสริมแรงงานคนไทย โดยหากเป็นงานประเภทใช้แรงงานหรือประเภทงานที่ใช้ฝีมือ อาจจะไม่ต้องฝึกหัดทักษะการทำงาน แต่ถ้าต้องใช้แรงงานต่างด้าวเสริมแรงงานคนไทยในงานประเภทที่ต้องใช้ทักษะความรู้ ความชำนาญ เช่น งานประเภทงานไฟฟ้า งานประเภทงานประปา งานประเภทงานเชื่อมเหล็ก ผู้ประกอบกิจการฯ ควรจัดการฝึกหัดทักษะการทำงานให้แรงงาน เพื่อให้แน่ใจว่า แรงงานต่างด้าวจะทำงานในงานประเภทดังกล่าวและทดแทนแรงงานคนไทยได้โดยไม่มีข้อผิดพลาด

2. จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยศึกษาข้อมูลจากผู้ประกอบกิจการฯ พบว่า 19 จาก 20 ผู้ประกอบกิจการฯ ขาดแคลนแรงงานคนไทยเป็นอย่างมาก แรงงานคนไทยที่ทำงานอยู่กับกิจการในปัจจุบัน ไม่นิยมทำงานและรับค่าตอบแทนเป็นรายวัน แต่จะทำงานโดยการรับเหมาช่วงต่อจากผู้ประกอบกิจการฯ เพื่อให้ได้ค่าตอบแทนที่สูงกว่าการทำงานเป็นแรงงานรายวันและมีความเป็นอิสระมากกว่าเป็นแรงงานรายวัน และจำนวนรวมของแรงงานทุกสัญชาติก็มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งก็เป็นผลมาจากการที่มีโครงการบ้าน

จัดสรรประเภทและขนาดต่างๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย กิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรร เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ราคาขายบ้าน 3.5 - 8.5 ล้านบาท จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายแรงงานต่างด้าวเพื่อทดแทนจำนวนแรงงานทุกสัญชาติที่มีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ

3. จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยศึกษาข้อมูลจากแรงงานคนไทยที่ทำงานเป็นแรงงานในกิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรร เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ราคาขายบ้าน 3.5 - 8.5 ล้านบาท พบว่าระยะเวลา 3-5 ปี ต่อจากนี้แรงงานคนไทยเกือบทั้งหมดมีแผนที่จะหยุดหรือเลิกทำงานเป็นแรงงานก่อสร้าง โดยเฉพาะการทำงานและรับผลตอบแทนเป็นรายวันจะไม่มีแรงงานทำงานเลย แรงงานคนไทยจะทำงานเป็นแรงงานก่อสร้างคือการรับเหมาช่วงต่อจากผู้ประกอบการหรือเป็นงานรับเหมาต่อเติม หรือการได้รับเลื่อนขั้นและควบคุมงานก่อสร้างที่ยังจะมีแรงงานคนไทยทำงานอยู่ แรงงานคนไทยส่วนใหญ่ที่มีแผนจะหยุดหรือเลิกเป็นแรงงานก่อสร้างต้องการย้ายกลับภูมิลำเนาเพื่อทำการเกษตรต่อไป ดังนั้น กิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรร เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ราคาขายบ้าน 3.5 - 8.5 ล้านบาท จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายแรงงานต่างด้าวเพื่อทดแทนแรงงานคนไทยเหล่านี้ด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ผู้ศึกษาได้ทราบข้อมูลในด้านการลดลงและการขาดแคลนแรงงานในกิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรร เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ราคาขายบ้าน 3.5 - 8.5 ล้านบาท และข้อมูลต่างๆ ที่พบในการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทำให้ผู้ศึกษาคาดการณ์ได้ว่าระยะเวลาต่อจากนี้ไป 3-5 ปี การขาดแคลนแรงงานในกิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรร เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เกือบทุกประเภทจะมีการขาดแคลนแรงงาน และมีความจำเป็นที่จะต้องให้แรงงานต่างด้าวเป็นแรงงานหลักใช้ผลิตงานออกสู่ตลาดบ้านจัดสรร เว้นแต่โครงการบ้านจัดสรร โครงการใดจะพัฒนากระบวนการผลิตหรือกระบวนการก่อสร้างให้เป็นรูปแบบสำเร็จรูปและมีเครื่องจักรอยู่ในกระบวนการผลิตมากที่สุด ก็จะได้รับผลกระทบจากการขาดแคลนแรงงานน้อยลง

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้ศึกษาขอเสนอแนะ โดยในอันดับแรกให้หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การส่งเสริมการใช้แรงงานต่างด้าวเสริมและทดแทนแรงงานคนไทย ด้วยการบริหารจัดการที่ดี เช่น การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผิดกฎหมายให้มีความถี่มากขึ้น จัดหาแรงงานต่างด้าวจากประเทศต้นทาง จัดฝึกอบรมทักษะการทำงานในเบื้องต้นให้แก่แรงงานต่างด้าวที่ต้องการเข้ามาทำงานเป็นแรงงานก่อสร้างในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างของไทย ออกกฎหมายควบคุม เพิ่มโทษนายจ้างและแรงงานต่างด้าวในเรื่องการไม่ยอมขึ้นทะเบียน ย้ายงานหรือเปลี่ยนนายจ้างและสถานที่ทำงานบ่อยโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย พยายามลดแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผิดกฎหมายโดยส่งเสริมการจัดการแรงงานต่างประเทศต้นทาง จัดอบรมให้ความรู้กับนายจ้างด้านการจ้างแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องทำกฎหมาย แหล่งจัดหาแรงงานต่างด้าว เป็นต้น

ในอันดับต่อมาเป็นส่วนนายจ้างหรือผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรร ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ควรมีการรวมกลุ่มหรือจัดตั้งเป็นสมาคม เป็นการตั้งเครือข่ายที่มีการแลกเปลี่ยนความรู้ เช่น การจัดหา จัดจ้างแรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมายเข้าทำงาน การจัดงานให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติต่างๆ ทำงานที่ถนัด การรวมกลุ่มจัดฝึกหัดทักษะการทำงานให้แรงงานต่างด้าว ตลอดจนการแลกเปลี่ยนแรงงานต่างด้าวใช้งานในกลุ่มหากมีช่วงงานที่ไม่ตรงกันหรือขึ้นงานไม่พร้อมกัน เพื่อเป็นการลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานในกิจการรับเหมาก่อสร้างของผู้ประกอบการฯ เอง

